

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **J. M.,** zast. Mgr. Petrou Krnošovou, advokátkou, se sídlem Arbesova 409, Česká Lípa, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 22. 9. 2016, č. j. 60 Ad 4/2016 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5000 Kč, který mu bude vrácen k rukám jeho zástupkyně Mgr. Petry Krnošové, advokátky, se sídlem Arbesova 409, Česká Lípa, z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobce byl zaměstnán v k. p. Uranové doly Hamr (nyní DIAMO, státní podnik) na různých pozicích. Dne 29. 1. 2014 požádal o přiznání starobního důchodu ke dni 1. 3. 2010 a jeho žádost byla zamítnuta rozhodnutím žalované ze dne 7. 3. 2014, č. j. X, pro nesplnění podmínek § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění"). Proti zamítavému rozhodnutí podal žalobce námitky, které žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 6. 2014, č. j. X, zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Podkladem pro rozhodnutí žalované byly evidenční listy důchodového pojištění vystavené zaměstnavatelem DIAMO, státní podnik, podle kterých žalobce odpracoval v pracovní kategorii I.A uran celkem 9 let a 6 dnů, přičemž dle § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se věková hranice pro nárok na starobní důchod snižuje pojištěnci nad 55 let věku, jestliže před 1. 1. 1993 vykonával nejméně 10 let zaměstnání při těžbě,

průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci. Krajský soud rozsudkem ze dne 22. 7. 2015, č. j. 58 Ad 13/2014 – 31, žalobě vyhověl a rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2014 zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Krajský soud žalovanou zavázal, aby se řádně zabývala důkazními návrhy žalobce a dokazování doplnila tak, aby mohla spolehlivě vyhodnotit charakter žalobcem skutečně vykonávané práce ve vztahu k příslušným předpisům sociálního zabezpečení. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 17. 9. 2015, č. j. 4 Ads 175/2015 – 47. Po vrácení věci žalovaná pokračovala v řízení o žádosti žalobce, následně rozhodnutím ze dne 4. 3. 2016 námitky žalobce opětovně zamítla a prvostupňové rozhodnutí ze dne 7. 3. 2014 potvrdila. Žalobce se bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl rozhodnutím, které je nyní napadeno kasační stížností.

[3] Jak konstatoval krajský soud v odůvodnění svého rozsudku, spornou otázkou je zařazení žalobcova zaměstnání do příslušné pracovní kategorie v období od ledna 1984 do května 1985. Žalobce zpochybňoval, že v tomto období jím skutečně vykonávaná činnost odpovídala zařazení *„dělník na povrchu hornických provozů“* s číselným označením 05 01 11 ve II. pracovní kategorii, jak bylo uvedeno v evidenčních listech důchodového pojištění vystavených zaměstnavatelem žalobce DIAMO, státní podnik, a tvrdil, že fakticky pracoval v I. pracovní kategorii, neboť skutečnou a převážnou náplní jeho práce bylo těžení kalové rudniny z nádrže Pustý. Krajský soud především konstatoval, že žalovaná postupovala v souladu s jeho závazným právním názorem vysloveným v předchozím rozsudku č. j. 58 Ad 13/2014 – 31, ze dne 22. 7. 2015; připustila a provedla listinné důkazy, které předložil žalobce k žádosti o starobní důchod, a dále si vyžádala vyjádření zaměstnavatele (resp. jeho nástupce) ohledně žalobcova faktického pracovního zařazení. Dle krajského soudu skutečnost, že žalobce pracoval při obsluze nádrže Pustý na pracovišti, kde přicházel do styku s ionizačním zářením, nebyla zpochybňována, proto žalovaná nepochybila, jestliže se nezabývala okolnostmi těžby uranové rudy a rudninových kalů na nádrži Pustý a neřešila otázky týkající se zařazení zaměstnání dalších pracovníků, ať již v období od roku 1983 do května 1985, či dokonce v letech následujících až do roku 1992. Za nerozhodné považoval krajský soud to, zda zaměstnavatel žalobce promítal změny pracovní činnosti a vykonávané profese žalobce do pracovních smluv, neboť tyto změny byly zachyceny v evidenčních listech důchodového pojištění, což připustil i žalobce. Krajský soud proto neprovedl dokazování osobním spisem žalobce, doplňky pracovních smluv a popisy pracovních míst žalobce z jiných než inkriminovaného období. Pracovní označení „zámečník“ bylo sice pouze formální a neodpovídalo mu platové zařazení žalobce, rozhodné je však to, že v evidenčních listech důchodového pojištění byla činnost žalobce vedena jako profese s číselným označením 05 01 11. Vykonával-li žalobce pracovní činnosti při obsluze a údržbě čerpací stanice radioaktivních vod, bylo jeho zařazení jako „dělník na povrchu hornického provozu“, tedy do II. pracovní kategorie, správné. Věrohodnost a správnost údajů v ELDP nebyla dle krajského soudu vyvrácena a skutkové zjištění, že žalobce v I. pracovní kategorii neodpracoval celých 10 let nutných pro vznik nároku na starobní důchod dle § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění ke dni 1. 3. 2010, nebylo znevěrohodněno.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítl nezákonnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky zařazení stěžovatele do I. pracovní kategorie při výkonu pracovní činnosti v období od měsíce ledna 1984 do měsíce května 1985, neboť krajský soud nesprávně posoudil provedené důkazy a neúplně zjistil skutkový stav.

[5] Stěžovatel vytýká krajskému soudu, že se ztotožnil s postupem a zjištěními žalované, za rozhodné považoval pouze údaje uvedené v evidenčních listech důchodového pojištění a nereflektoval další tvrzení stěžovatele a neshledal potřebu provádět další dokazování obsahem stěžovatelova osobního spisu a dalšími písemnostmi. Jestliže krajský soud sám konstatoval, že označení pracovní pozice stěžovatele bylo formální, měl mít zájem na zjištění faktické náplně pracovní činnosti stěžovatele. Stěžovatel poukázal na to, že ačkoliv DIAMO, státní podnik nerozporoval, že stěžovatel přicházel do styku s uranovou rudou a její úpravou, nebyla tato skutečnost v rozhodnutí krajského soudu zohledněna a faktická náplň stěžovatele zůstala nejasná. Stěžovatel namítl, že je nutné přihlédnout rovněž k tomu, že vyjádření zaměstnavatele DIAMO, státní podnik, je cíleně zaměřené proti nároku stěžovatele, přičemž zaměstnavatel stěžovatele v předchozí době „*opakovaně žádostem stěžovatele bránil a jeho nároky popíral*“.

[6] Stěžovatel zopakoval, že v době od ledna 1984 do května 1985 pracoval na nádrži Pustý v Hamru na Jezeře, kde se usazovaly rudninové vysoce aktivní kaly ze silně znečištěných důlních vod čerpaných nepřetržitě z hlubinného dolu v obrovských objemech. Získávaná rudnina měla vysoký obsah uranu, je tedy nesporné, že přicházel na pracovišti do kontaktu s uranovou rudou a zvýšeným ionizujícím zářením. Ve sporém období nebylo toto pracoviště formálně zařazeno do I. pracovní kategorie, ačkoliv splňovalo všechny formální náležitosti pro zařazení, což dokazuje i to, že k zařazení do I. kategorie došlo v roce 1985 na základě nové systematizace a bylo by nespravedlivé klást stěžovateli k tíži předchozí nepříznivou právní úpravu. Pokud by krajský soud nechal zpracovat znalecký posudek, jak navrhoval stěžovatel, musel by dojít k závěru, že stěžovatel byl do II. pracovní kategorie zařazen nesprávně. Stěžovatel namítl, že rozhodovací praxe správních orgánů i správního soudu se vyznačuje přepjatým formalismem. K uvedené argumentaci odkázal stěžovatel na skutkově obdobný případ, jímž se zabýval Ústavní soud v nálezech sp. zn. I. ÚS 1415/10, ze dne 23. 8. 2010 a následně sp. zn. III. ÚS 1015/13, ze dne 15. 9. 2015.

[7] S ohledem na uvedené navrhl stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil dalšímu projednávání.

[8] Žalovaná práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

[9] Kasační stížnost je podána osobou oprávněnou a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek § 102 a 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§

109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] V dané věci jde o posouzení, zda stěžovatel splnil podmínky pro mimořádné poskytnutí starobního důchodu podle § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého u pojištěnců, kteří vykonávali před 1. 1. 1993 aspoň po dobu 10 let zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, činí důchodový věk 55 let, pokud tohoto věku dosáhli po 30. 6. 2006 a nesplňují podmínky uvedené v odstavci 1. Mezi účastníky panuje shoda ohledně započtení doby 9 let a 6 dnů do I. pracovní kategorie, ale sporným zůstává zařazení do příslušné pracovní kategorie v období od ledna 1984 do května 1985. Podle stěžovatele v uvedeném období jím skutečně vykonávaná práce při provozu, rekonstrukci a výstavbě nádrže Pustý neodpovídala zařazení *„dělník na povrchu hornických provozů“* s číselným označením 05 01 11 ve II. pracovní kategorii, jak je uvedeno v evidenčním listu důchodového pojištění, ale splňovala náležitosti pro zařazení do I. pracovní kategorie. V případě, že by se tvrzení stěžovatele ukázalo pravdivým, postačovala by doba odpracovaná v I. kategorii (v součtu s nespornou dobou) k nároku stěžovatele na starobní důchod podle žádosti stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele, že krajský soud neúplně zjistil skutkový stav a za rozhodné považoval pouze údaje v evidenčních listech, nereflektoval další tvrzení stěžovatele a neprováděl další dokazování obsahem osobního spisu, resp. dalšími písemnostmi z inkriminovaného období.

[12] Byl to krajský soud, který ve svém předchozím rozsudku ze dne 22. 7. 2015, č. j. 58 Ad 13/2014 - 31, vytýkal žalované, že prioritně vycházela z údajů uvedených zaměstnavatelem v evidenčních listech důchodového pojištění a zavázal ji svým pokynem, aby se zabývala důkazními návrhy stěžovatele a doplnila dokazování tak, aby skutková zjištění byla dostatečná. V nyní napadeném rozhodnutí pak krajský soud v rámci přezkumu posuzoval, zda žalovaná vytýkané vady napravila, a dospěl k závěru, že tomu tak bylo. Soud konstatoval, že žalovaná doplnila dokazování provedením listinných důkazů předložených stěžovatelem a vyjádřením zaměstnavatele DIAMO, státní podnik, ze dne 25. 2. 2016, ve kterém zaměstnavatel zodpověděl otázky žalované ohledně charakteru stěžovatelem skutečně vykonávané práce a vyjádřil se k tvrzením obsaženým v čestných prohlášeních spoluzaměstnanců stěžovatele. Na podkladě uvedených důkazů pak žalovaná hodnotila věrohodnost údajů v evidenčním listu a krajský soud její závěry v napadeném rozsudku přezkoumal a aproboval. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že krajský soud se ztotožnil s postupem a zjištěními žalované a vycházel pouze z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění. Krajský soud rovněž náležitě odůvodnil odmítnutí dalších důkazních návrhů stěžovatele; uvedl, že skutečnost, že stěžovatel přicházel na pracovišti do styku s ionizačním zářením, nebyla mezi stranami sporná, proto nepokládal za potřebné provádět v tomto směru další dokazování; ze stejného důvodu nepokládal soud za nutné zabývat se podrobnostmi těžby uranové rudy, čištění rudninových kalů na Pustém, včetně zavádění nové technologie nebo údajů o množství a kvalitě uranové rudy.

[13] K uvedenému Nejvyšší správní soud konstatuje, že závěry krajského soudu pokládá za správné; žalovaná v souladu se závazným právním názorem krajského soudu doplnila dokazování, na základě něho spolehlivě a dostatečně zjistila skutkový stav. Nelze souhlasit se stěžovatelem, že žalovaná vycházela primárně z vyjádření DIAMO, státní podnik; z odůvodnění rozhodnutí žalované je zřejmé, že tomu tak nebylo. Pokud jde o neprovedení některých důkazů, Nejvyšší správní soud podotýká, že z vyjádření DIAMO, státní podnik ze dne 25. 2. 2016 vyplývá, že stěžovatel se v předmětném období dostával při výkonu pracovní činnosti do styku s radioaktivními surovinami, a tím i ionizujícím zářením, proto krajský soud nepochybil, jestliže tuto mezi účastníky nespornou skutečnost dále neprokazoval. Navíc je třeba v této souvislosti konstatovat, že rozhodujícím kriteriem pro zařazení do I. pracovní kategorie není to, zda byl zaměstnanec při výkonu činnosti ohrožen ionizujícím zářením, neboť resortní seznam Federálního ministerstva paliv a energetiky (FMPE) předpokládal, že do styku s uranovou rudou a jejím radiačními účinky přicházejí nejen zaměstnanci zařazení do I. pracovní kategorie, ale i zaměstnanci vykonávající činnost pracovně zařazenou do II. pracovní kategorie.

[14] Jestliže krajský soud konstatoval, že zařazení stěžovatele a jeho další označení jako „zámečníka“ bylo zjevně formální, pak tento závěr neznamená, že by krajský soud rezignoval na objasnění skutečné náplně pracovní činnosti stěžovatele. Závěr o formálním označení „zámečník“ vyslovil krajský soud v souvislosti s tím, že i když změny stěžovatelova pracovního zařazení nebyly vždy promítnuty do pracovní smlouvy stěžovatele, byly zachyceny v evidenčních listech důchodového zabezpečení, což uvedl i stěžovatel a krajský soud to považoval za rozhodné.

[15] Pokud jde o samotné posouzení skutkového stavu, zabýval se Nejvyšší správní soud tím, zda bylo možno na základě zjištěných skutečností dopět k závěru, že stěžovatel měl být zařazen do I. pracovní kategorie. Podrobný a obsáhlý výklad právní úpravy vztahující se k této otázce provedl v odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud a Nejvyšší správní soud na tento výklad odkazuje. Pokud jde o judikaturu Nejvyššího správního soudu vztahující se k této otázce, lze poukázat na rozsudek ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 Ads 12/2009 - 83, ve kterém zdejší soud uzavřel, že pokud soud na základě provedeného dokazování v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované dospěje k jednoznačnému závěru o hodnocení doby zaměstnání v rámci preferovaných pracovních kategorií, může v rámci právního závěru vysloveného ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) zavázat stěžovatelku, aby takovéto hodnocení doby zaměstnání vzala v dalším řízení za zjištěné.

[16] Nejvyšší správní soud v minulosti již také potvrdil, že „[u]*stanovení § 14 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, obsahuje výčet činností, které odůvodňují zařazení do pracovní kategorie; tento výčet sám o sobě však nepostačuje k výroku o zařazení určité pracovní činnosti do pracovní kategorie. Konkrétní zaměstnání zařazené do preferované pracovní kategorie musí být uvedeno v resortním seznamu. Pokud práce, kterou stěžovatel vykonával, odpovídá zaměstnání zařazenému v resortním seznamu do preferované II. pracovní kategorie, nelze ji zařadit do I. pracovní kategorie, přestože práce byla vykonávána ve ztížených pracovních podmínkách, které u vyjmenovaných druhů pracovních činností zařazení do I. pracovní kategorie odůvodňovaly.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 6 Ads 109/2007 - 110).

[17] Obdobný právní názor zaujal Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 9. 2. 2011, č. j. 3 Ads 129/2010 - 82, podle něhož *„(...) ústřední orgány státní správy a ústřední orgány státní správy republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydávaly svými výnosy resortní seznamy zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie. Za ostatní ústřední orgány a organizace, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydávalo tyto seznamy svým výnosem federální ministerstvo práce a sociálních věcí, a šlo-li o ústřední orgány a organizace republik, příslušné ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí republiky v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí. Seznam druhů práce uvedených v zákoně a v příloze nařízení vlády však představoval pouze typizovaný seznam prací zařazených do preferovaných pracovních kategorií a byl dále konkretizován na úroveň konkrétních povolání teprve příslušným resortním seznamem. Tyto resortní seznamy byly založeny na metodě taxativního výčtu. Pokud tedy nebylo konkrétní povolání (druh práce, kterou měl zaměstnanec v souladu s pracovní smlouvou v podniku vykonávat) zařazeno v příslušném resortním seznamu jako zaměstnání zařazené do I. či II. pracovní kategorie, nemohlo být na základě rozšiřujícího výkladu ustanovení zákona či prováděcího nařízení do takové kategorie podřazeno, a to ani na základě soudního uvážení (k tomu viz např. Burdová, E. a kol. O důchodovém zabezpečení pracujících. Praha: Práce, 1988, s. 70-71). Soudy však mohly podle výsledků provedeného dokazování vyslovit, že pracovník splňuje podmínky pro zařazení do I. či II. pracovní kategorie v případě, že práce jím vykonávaná odpovídala zcela některému zaměstnání zařazenému do I. nebo II. pracovní kategorie, přičemž ovšem musely zkoumat všechny podmínky, za nichž mohlo být zaměstnání zařazeno do resortního seznamu (srv. k tomu stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 10. 10. 1977, sp. zn. Cpjf 46/77, publikováno v č. 1/1978 Sbírky rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu). Tento výkladový přístup je třeba i z dnešního pohledu vyhodnotit jako souladný s principem právní jistoty a veřejného subjektivního práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří realizovaného zákonnými a podzákonnými prostředky práva sociálního zabezpečení.“*

[18] Pro zařazení zaměstnání do I. pracovní kategorie je určující zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, který zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení řadil podle druhu vykonávaných prací do tří pracovních kategorií. Zaměstnání I. a II. pracovní kategorie byla uvedena v resortních seznamech zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie; do III. pracovní kategorie patřila zaměstnání, která nebyla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie. Do I. pracovní kategorie přitom byla zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů .... [§ 14 odst. 2 písm. b) zákona o sociálním zabezpečení], do II. pracovní kategorie byla řazena mj. zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce, při kterých jsou pracující a) velmi významně obtěžováni látkami, prostředím nebo pracovními postupy, takže po dlouholetém výkonu těchto prací vznikají trvalé škody na jejich zdraví, b) obtěžováni látkami, prostředím nebo pracovními postupy, i když k trvalým škodám na jejich zdraví dochází jen výjimečně, jestliže se tyto práce vyznačují trvalou a nadměrnou namáhavostí nebo trvalým a nadměrný nebezpečím úrazu, které zpravidla nelze ovlivnit technickými opatřeními.

[19] Jak bylo shora poznamenáno, nezbytným předpokladem pro to, aby zaměstnanci byla pro důchodové účely hodnocena doba výkonu zaměstnání v I. nebo II. pracovní kategorii, je uvedení této činnosti (profese) v příslušném resortním seznamu zaměstnání zařazených do I. nebo II. pracovní kategorie. V daném případě je příslušným výnos Federálního ministerstva paliv a energetiky č. 6/78 ze dne 7. prosince 1978, č.j. 994/05, kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie, ve znění jeho dodatků.

[20] Podle evidenčních listů důchodového zabezpečení byl stěžovatel v rozhodném období, tzn. od ledna 1984 do května 1985, zařazen ve II. pracovní kategorii jako dělník na povrchu hornických provozů 05-01-11 s popisem pracovní činnosti „Obsluha a údržba čerpacích stanic radioaktivních vod“. Evidenční listy byly stěžovatelem podepsány a jejich obsah nebyl stěžovatelem zpochybňován.

[21] Jak bylo shora uvedeno, žalovaná provedla důkaz vyjádřením DIAMO, státního podniku, ze dne 25. 2. 2016, podle něhož na pracovišti „nádrž Pustý“ vykonávali zaměstnanci pracovní činnost jak v I. A pracovní kategorii, tak i ve II. pracovní kategorii. Zaměstnání stěžovatele v I.A kategorii nebylo vykonáváno pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na radioaktivní suroviny. V období od 1. ledna 1984 do dubna 1985 pracoval stěžovatel na úseku odvodňování jako zámečník, jeho pracovní činnost odpovídala zařazení „dělník na povrchu hornických provozů“ s číselným zařazením 05 01 11 ve II. pracovní kategorii podle přílohy výnosu FMPE č. 6/1978, s popisem pracovní činnosti „Obsluha a údržba čerpacích stanic radioaktivních vod“. Tomuto popisu odpovídal i skutečný výkon práce stěžovatele. Pracovní činnost stěžovatele odpovídala popisu v uvedeném katalogu. Dále DIAMO, státní podnik uvedl, že během výkonu této pracovní činnosti se stěžovatel dostával do styku s radioaktivními surovinami a ionizujícím zářením tak, že jeho činnost byla hodnocena v průběhu kalendářního měsíce jak v I., tak ve II. pracovní kategorii, a do zvýhodněné kategorie byl zařazen podle převahy práce v dané kategorii. Stěžovatel pracoval rovněž v tzv. vápenném hospodářství, kde se s ionizujícím zářením nesetkával, a na úseku vyčištěných důlních vod, které se vypouštěly do řeky Ploučnice. Od května 1985 byl stěžovatel zařazen na stejném provozu jako mistr, pracovní náplň odpovídala zařazení mistr (údržby) s číselným označením 07 13 01 v I. A pracovní kategorii (povrch) podle přílohy výnosu FMPE č. 6/1978, s pracovním popisem „Řízení údržbářských a opravářských prací na pracovištích pro třídění nebo úpravu uranové rudy a radioaktivních surovin“. Stěžovateli jako technicko-hospodářskému pracovníkovi byla stanovena povinnost vykonávat alespoň polovinu pracovní doby na pracovištích v podzemí, kde se vykonávají zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie. DIAMO, státní podnik ve vyjádření poukázal rovněž na to, že stěžovatel správnost údajů na evidenčních listech důchodového zabezpečení každoročně stvrzoval podpisem a nikdy záznamy za roky 1979 – 1985 nereklamoval. Skutečnosti, které by odůvodňovaly změnu pracovní kategorie, nezjistil zaměstnavatel stěžovatele ani v roce 2011, kdy o změnu požádal stěžovatel prostřednictvím svého právního zástupce.

[22] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že z čestných prohlášení sedmi spolupracovníků stěžovatele, kteří s ním buď přímo spolupracovali, či byli jeho nadřízenými, nevyplynuly skutečnosti, které by odůvodňovaly přehodnocení zařazení stěžovatele do pracovní kategorie. Nejvyšší správní soud má shodně s krajským

soudem za to, že čestná prohlášení korespondují s údaji v evidenčních listech důchodového zabezpečení, neboť z nich vyplývá, že od roku 1983 až do dubna 1985, kdy stěžovatel přecházel na pozici mistra údržby nově vznikajícího závodu Odvodňování, pracoval na nádrži Pustý na úseku odvodňování jako předák. Byl pověřen provozem nádrže a kalové technologie s tím spojené a při své práci přicházel do styku s uranovou rudou. Práce prováděné v rozhodném období na úseku odvodňování na Pustém nebyly zařazeny do katalogu prací dle rezortního seznamu FMPE. Jak uvedl ve svém čestném prohlášení M. P., bývalý vedoucí úseku, později závodu Odvodňování, tato specifická činnost – těžba uranových kalů a jejich úprava vykonávaná pracovníky Odvodňování nebyla v katalogu profesí FMPE ani v ČSUP (Československý uranový průmysl, pozn. NSS). Teprve po vzniku samostatného závodu Odvodňování a provedení nové systematizace v roce 1985 se tato činnost zařadila do pracovní kategorie I.A. Jako technicko-hospodářský pracovník, kterému byla stanovena povinnost vykonávat alespoň polovinu pracovní doby na pracovištích v podzemí, kde se vykonávají zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie, byl stěžovatel zařazen do I. pracovní kategorie až počínaje květnem 1985.

[23] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem konstatuje, že správnost údajů v evidenčním listu důchodového zabezpečení nebyla zpochybněna, neboť nejen z tvrzení samotného stěžovatele, ale ani z ostatních listinných důkazů, zejména z čestných prohlášení spolupracovníků stěžovatele, nevyplývají skutečnosti, které by byly v rozporu s údaji v evidenčním listu důchodového zabezpečení. Vyplynulo z nich, že stěžovatel byl do I. pracovní kategorie zařazen od května 1985 jako mistr údržby s číselným označením 07 13 01 dle resortního seznamu. Ve sporném období leden 1984 až duben 1985 vykonával práci, která nebyla zařazena do katalogu prací v resortním seznamu FMPE v I. pracovní kategorii, nelze ji proto zpětně zařadit do I. pracovní kategorie, přestože práce byla vykonávána ve ztížených pracovních podmínkách. Žádný z přímých spolupracovníků stěžovatele v předmětné době stejně pracovně zařazených nebyl veden v I. pracovní kategorii. Zaměstnavatel stěžovatele, tedy předchůdce DIAMO, státní podnik, byl povinen sledovat a vyhodnocovat rizikovost práce na konkrétních provozech a dle toho upravovat své vnitropodnikové předpisy o zařazování jednotlivých pracovišť do pracovních kategorií v souladu s příslušným resortním seznamem a platnou právní úpravou. Pokud tak neučinil a nepřehodnotil zařazení pracoviště z hlediska preferované pracovní kategorie, pak tak nemůže učinit ex post ani soud v řízení o žalobě, tím méně v řízení o kasační stížnosti.

[24] Lze tedy shrnout, že ve sporném období od ledna 1984 do dubna 1985 nebylo prokázáno, že by stěžovatel vykonával zaměstnání pracovní kategorie I. A v uranových dolech. V I. pracovní kategorii tak stěžovatel neodpracoval 10 let nutných pro vznik nároku dle § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění s požadovaným datem přiznání od 1. 3. 2010.

[25] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[26] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalované pak nelze nárok na náhradu nákladů řízení v případě věci týkající se důchodového pojištění přiznat – srov. § 60 odst. 2 s. ř. s.

[27] Nejvyšší správní soud rozhodl, že se stěžovateli vrací zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5000 Kč. Řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ve věcech důchodového pojištění (zabezpečení) je osvobozeno od soudního poplatku [srov. § 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 11 odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů]. Soudní poplatek bude stěžovateli vrácen k rukám jeho zástupkyně do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu